Oberschule moet einde maken aan scholenwirwar

CDU verdeeld over invoering nieuw schoolsysteem

Achtergrond - 5 juli 2011

Een nieuw schooltype, de Oberschule, moet een eind maken aan de wirwar van middelbare scholen in Duitsland. Dat stelt een onderwijscommissie onder leiding van minister Schavan (CDU) voor. De Oberschule is een samenvoeging van de Realschule en de Hauptschule - vergelijkbaar met de HAVO en het VMBO. Het CDU-bestuur, lang tegenstander van zo'n samenvoeging, is sinds eind juni om, maar Zuid-Duitse christen-democraten liggen dwars.

"Een doolhof, een groot labyrinth." Zo noemde de Süddeutsche Zeitung het Duitse middelbare schoolsysteem onlangs. Omdat in Duitsland onderwijsbeleid door de deelstaten wordt bepaald, is een wirwar van schooltypes ontstaan: iedere deelstaat bedenkt een eigen oplossing voor problemen. Minister Annette Schavan telde dit jaar 96 namen voor verschillende schooltypes, schrijft de Süddeutsche Zeitung.

Probleem Hauptschule

Het grootste probleem in het Duitse middelbaar onderwijs is de Hauptschule. Die heeft al geruime tijd een slechte naam. Scholieren van dat schooltype hebben vrijwel geen kansen op de arbeidsmarkt en het percentage uitvallers is hoog. Het leverde de school bijnamen op als *Resterampe* (vergaarbak) en *Verliereranstalt* (school voor verliezers). Daarnaast loopt het aantal middelbare scholieren in Duitsland terug, waardoor het duurder is verschillende scholen open te houden. Om deze problemen tegen te gaan besloten veel deelstaten nieuwe schooltypes in te voeren.

Zo verving Hamburg de Hauptschule aan het begin van dit schooljaar door zogenoemde Stadtteilschulen. Berlijn noemde haar nieuwe schooltype Sekundarschule en in Beieren en Baden-Württemberg werden de Mittelschule en de Werkrealschule (vrij vertaald: praktijkhavo) ingevoerd. Dan zijn er nog de Realschule plus in Rijnland-Palts, de Mittelstufenschule in Hessen, en vele verschillende Regionalschulen, Gesamtschulen en Gemeinschaftsschulen. Sommige deelstaten laten het onderwijsbeleid over aan gemeentes, waardoor nog

meer types ontstaan.

Saksisch model

De Oberschule die de onderwijscommissie van experts onder leiding van minister Schavan (CDU) en de deelstaatminister van Onderwijs in Saksen Roland Wöller (CDU) voorstelt, moet het enige schooltype naast het Gymnasium worden. Leerlingen die voorheen moesten kiezen tussen Real- en Hauptschule, krijgen nu langer gezamenlijk les. De Oberschule biedt verschillende soorten eindexamens aan: op Realschule-niveau, op Hauptschule-niveau en ook het *Abitur*, waarmee je naar de universiteit kan.

De Oberschule wordt ook aangeduid als het Saksische model, omdat het schooltype in 1990 in de Oost-Duitse deelstaat Saksen werd ingevoerd. In de DDR bestond de Hauptschule niet en na de eenwording werd die in de Oost-Duitse deelstaten ook niet ingevoerd.

CDU-partijcongres

Eind juni ging het CDU-bestuur akkoord met het nieuwe schoolsysteem. Dat is opmerkelijk omdat de christen-democraten lang tegenstanders waren van het samenvoegen van de Haupt- en de Realschule. De oppositiepartijen Groenen, SPD en Linke willen wel al langer dat leerlingen langer samen les krijgen. In Duitsland moet een scholier doorgaans na vier jaar basisschool, dus op 10-jarige leeftijd, kiezen voor een bepaald type middelbare school.

Zuid-Duitse CDU’ers verzetten zich tegen de Oberschule. Christen-democraten in Baden-Württemberg willen de “diversiteit in het schoolbeleid behouden”, zeggen ze in Der Spiegel. Ook andere CDU’ers, onder wie de minister-presidenten van Thüringen en Hessen, zijn het niet eens met Schavans plannen. Zij benadrukken dat de centrale overheid zich volgens de grondwet inhoudelijk en financieel niet mag bemoeien met het onderwijsbeleid.

De christen-democraten willen op een partijcongres in november definitief voor de Oberschule kiezen. De vraag is of dat lukt als de weerstand in eigen kring nog steeds zo groot is. Zonder instemming van het congres, wordt de invoering van de Oberschule moeilijk. De CDU zit in veel deelstaten in de regering en uiteindelijk zijn het de deelstaten die bepalen of het plan doorgaat of niet.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

https://duitslandinstituut.nl/artikel/324/oberschule-moet-einde-maken-aan-scholenwirwar